Tổ chức Lao động Quốc tế

Bộ Luật Lao Động 2019

Tuổi lao động, tuổi nghỉ hưu và người lao động cao tuổi

Việt Nam đã tiến hành sửa đổi Bộ Luật Lao Động (BLLĐ) với nhiều nội dung cải cách để bảo vệ tốt hơn quyền lợi của người lao động, giảm bớt các thủ tục hành chính đối với người sử dụng lao động, đồng thời thúc đẩy hội nhập quốc tế, đảm bảo tăng trưởng kinh tế và phồn vinh cho tất cả mọi người. BLLĐ được Quốc hội thông qua vào tháng 11 năm 2019 là kết quả của sự tham vấn sâu rộng với các chuyên gia, các bên liên quan ở trung ương và địa phương, cũng như công luận nói chung. BLLĐ sẽ có hiệu lực từ ngày 01 tháng 01 năm 2021.

Tài liệu này sẽ giới thiệu các quy định của BLLĐ 2019 về độ tuổi lao động, tuổi nghỉ hưu và việc sử dụng lao động sau khi họ đến tuổi nghỉ hưu.

Độ tuổi lao động theo quy định của BLLĐ

BLLĐ quy định độ tuổi lao động tối thiểu chung là 15 tuổi, và đặt ra một số điều kiện đặc biệt khi sử dụng lao động dưới độ tuổi này (Xem Tài liệu: Lao động chưa thành niên). BLLĐ không quy định độ tuổi lao động tối đa. Tuy nhiên, người sử dụng lao động có quyền đơn phương chấm dứt hợp đồng lao động với người lao động khi họ đến tuổi nghỉ hưu.

Độ tuổi lao động theo quy định của BLLĐ

Tuổi nghỉ hưu là độ tuổi mà khi đến tuổi đó, nếu người lao động có đủ thời gian tham gia bảo hiểm xã hội (BHXH) tối thiểu - hiện đang quy định là 20 năm với nhóm lao động bình thường - thì được hưởng lương hưu hàng tháng. Dự kiến Luật BHXH sẽ được sửa đổi theo hướng rút ngắn số năm tham gia BHXH của người lao động để được hưởng lương hưu hàng tháng.

Người lao động đủ điều kiện về số năm tham gia BHXH có quyền nghỉ làm việc tại bất kỳ độ tuổi nào trước tuổi nghỉ hưu nhưng họ phải chờ đến khi đủ tuổi mới được hưởng lương hưu hàng tháng trừ một số nhóm lao động đặc thù theo quy định của Luật Bảo hiểm Xã hội.

BLLĐ 2012 quy định độ tuổi nghỉ hưu thông thường là 55 tuổi đối với lao động nữ và 60 tuổi đối với lao động nam. BLLĐ sửa đổi năm 2019 quy định lộ trình tăng dần độ tuổi nghỉ hưu thông thường này lên 60 tuổi đối với lao động nữ và 62 tuổi đối với lao động nam. Việc nâng dần độ tuổi nghỉ hưu được bắt đầu từ tháng 01 năm 2021 khi BLLĐ 2019 có hiệu lực (lộ trình cụ thể xem ở bảng dưới đây).

Tuổi nghỉ hưu thông thường trong BLLĐ áp dụng đối với người lao động làm việc trong điều kiện lao động bình thường. Người lao động có thể nghỉ hưu sớm hơn không quá 5 năm trong các trường hợp: bị suy giảm khả năng lao động; làm nghề, công việc nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm, hoặc nghề, công việc đặc biệt nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm; làm việc ở khu vực có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn.

Tuổi nghỉ hưu sẽ được tăng lên như thế nào?

BLLĐ 2019 đưa ra lộ trình chi tiết để tăng dần tuổi nghỉ hưu như sau:

	Tuổi nghỉ hưu hiện nay	Tuổi nghỉ hưu mới	Mức tăng tuổi nghỉ hưu mỗi năm từ năm 2021	Mất bao lâu để đạt được tuổi nghỉ hưu mới	Thời điểm đạt được tuổi nghỉ hưu mới
Lao động nam	60 tuổi	62 tuổi	03 tháng	7 năm	2028
Lao động nữ	55 tuổi	60 tuổi	04 tháng	14 năm	2035

Người lao động có thể tiếp tục làm việc sau khi đủ tuổi nghỉ hưu không?

Người lao động đủ tuổi nghỉ hưu có thể tiếp tục làm việc cho người sử dụng lao động , và khi đó hai bên có thể thỏa thuận giao kết hợp đồng lao động xác định thời hạn nhiều lần. Hạn chế không được ký quá hai lần liên tiếp hợp đồng lao động xác định thời hạn mà phải chuyển thành hợp đồng lao động không xác định thời hạn không áp dụng với lao động cao tuổi.

Phân biệt đối xử vì lý do tuổi tác bị nghiêm cấm theo quy định của BLLĐ và người sử dụng lao động cũng như những người lao động khác không được đối xử thiếu thiện chí với lao động cao tuổi. Để biết thêm chi tiết, xem Tài liệu: Phân biệt đối xử và quấy rối tình dục tại nơi làm việc.

Việc sử dụng lao động cao tuổi có phải đáp ứng điều kiện gì đặc biệt không?

Nếu người lao động cao tuổi đủ điều kiện hưởng lương hưu, thì người lao động và người sử dụng lao động không cần phải tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc. Tuy nhiên, người sử dụng lao động phải trả một khoản tiền tương ứng với mức đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp của người sử dụng lao động và tiền nghỉ hàng năm cho người lao động cao tuổi.

Người lao động cao tuổi cũng có thể thoả thuận với người sử dụng lao động để rút ngắn thời gian làm việc hoặc làm việc không trọn thời gian. Sau khi người lao động đủ điều kiện nghỉ hưu mà các bên giao kết hợp đồng lao động mới, người lao động được hưởng các quyền và lợi ích theo hợp đồng lao động, cũng như các quyền lợi khác theo chế độ hưu trí.

Thông tin chi tiết

Tài liệu này chỉ đưa ra các quyền và nghĩa vụ cơ bản theo quy định của BLLĐ 2019. Thông tin chi tiết về các vấn đề nêu trên được quy định tại các chương sau của BLLĐ: Chương I: Những quy định chung; Chương XI: Những quy định riêng đối với lao động chưa thành niên và một số lao động khác; Chương XII: Bảo hiểm xã hội, Bảo hiểm y tế, Bảo hiểm thất nghiệp.

Ảnh@ILO

Đây là sản phẩm của Dự án Chương trình Khung khổ Quan hệ Lao động Mới. Dự án Chương trình Khung khổ Quan hệ Lao động Mới được tài trợ bởi Bộ Lao động Hoa Kỳ theo thỏa thuận hợp tác số IL-29690-16-75-K-11. Tài liệu này không nhất thiết phản ánh quan điểm hoặc chính sách của Bộ Lao động Hoa Kỳ, và việc viện dẫn tên thương mại, các sản phẩm thương mại hoặc các tổ chức chức cũng không hàm ý sự ủng hộ của Chính phủ Hoa Kỳ. 100% chi phí của dự án hoặc chương trình được tài trợ bởi Quỹ Liên bang, với tổng giá trị là 4 triệu USD.

Văn phòng ILO Việt Nam
304 Kim Mã, Ngọc Khánh, Hà Nội, Việt Nam
Điện thoại: +84 24 38 500 100
Fax: +84 24 37 265 520

Website: www.ilo.org/hanoi
Facebook: Vietnam.ILO
Email : HANOI@ilo.org